

Novičar iz mnogih krajev.

C. k. ministerstvo bogočastja in nauka je razmere jezikov, kateri naj se učijo ali v katerih naj se druge znanstva na ogerskih, erdeljskih in serbskih gimnazijah učé, takole določilo: na vseh gimnazijah je učenje nemškega jezika za vsacega učenca brez izjeme predpisani nauk; tudi tam, kjer nemški jezik ni materni jezik učencov, se imajo saj nekteri šolski nauki v nemškem jeziku učencom razlagati, kakor hitro so se nemškega jezika toliko priučili, da ga brez težave razumejo; — zraven nemškega jezika je pa tam, kjer večina učencov kak drug materen jezik govori, tudi ta jezik in njegovo slovstvo za vse učence brez izjeme predpisani nauk; vsakemu teh dveh jezikov naj se določi na teden 5 ur; — več kakor dva živa jezika se ne smeta nikodar za učni jezik rabiti; — nihče, kdor obéh učnih jezikov ne zna, ne more na tih gimnazijah učitelj biti. — Kakor nekteri dunajski časniki hočejo vediti, so stroški in dohodki našega cesarstva za to leto v nekterih zadevah takole prevdarjeni: ministerstvo notrajnih oprav bo potrebovalo 25 milijonov in 865.968 fl., od katerih pride za politične uprave posamnih dežel 18 mil. 798.464 fl., — naj višja policijska oblastnija bo potrebovala 10 mil. 468.220 fl., — ministerstvo dnarstva 24 milijonov, — ministerstvo kupčije in javnih stavb 20 milijonov 283.630 fl., — ministerstvo bogočastja in nauka pa 4 milijonov 443.708 fl. Nespremenljivi davki bojo donašali v tem letu 86 mil. 792.420 fl., spremenljivi pa 134 mil. 724.561 fl.; — dohodki državnega posestva in rudarstva so prevdarjeni na 11 milijonov 728.353 fl.; — od spremenljivih davkov so dohodki cola prevdarjeni na 18 mil. 794.035 fl., tobaka na 21 mil. 747.786 fl., soli na 27 mil. 113.931 fl., lotrije na 5 mil. 40.071 fl. — To leto izhaja v našem cesarstvu 73 političskih, 198 pa nepolitiških časnikov. — Sopot se je oglašil vremenski prerok iz Jolsve in prerokuje vreme za prve kvatre tega leta. Čeravno se je lani zlo opeklo, natiskujejo časniki vendar njegove prerokovanja, iz katerih smo za kratek čas tudi mi nekaj malega povzeli: „letošnja zima — pravi — ne bo, kakor ima sicer zima biti, stanovitno merzla, ampak zdaj bo dež zdaj sneg, zdaj hud mraz zdaj toplo vreme; le malokje bo veliko snega padlo, zato bo pa zima dolgo terpela. Ta mesec bo sicer merzleji kot je gruden (december) bil, pa mraz se bo s toplim vremenom večkrat nagloma verstil; megleno in oblačno bo zlo, navadni veter bo sever. Prihodnji mesec svečán ne bo oster, oblačno bo, vlažno in megleno; do 12. dneva bo več mraza, pa zmerzevalo bo le bolj ponoči; potem pa do konca mesca bo vreme zlo spremenljivo; tudi ta mesec bo sever pihal; svečnica bo posebno lep dan. Sušec bo z repom vil; sneg, ki bo ta mesec padel, bo obležal; sapa bo vedno ojstra; le malo jasnih dni bo; konec mesca bojo južni viharji in dosti dežja“. Tako natanko si upa Jolsvavec prerokovati vreme! — Iz bojišča v Krimu še ni nič novega. Nektere novice pravijo, da je vojnim barbam Angležev in Francozov ukaz došel, da imajo pripravljene biti za začetek pomorske vojske 15. dan t. m. Pa kolikrat že so časniki začetek vojske prerokovali, pa ga le ni bilo! — Rusi so pripravljeni na napad, in admiral Nakhimov je že vse oskerbel, da bi armada pod brambo topov iz terdnjave Nikolajeve varno se nazaj umaknila, ako bi Francozom in Angležem zares obveljalo, da bi mesto Sevastopolj v svojo oblast dobili. 25. dec. je knez Menšikov iz terdnjave Nikolajeve poslal svoji armadi vojni proglas, ki je bil tudi v Simferopolji in Bakčisaraji oklican; v tem razglasu oserčuje svojo armado ter naposled pravi: „z božjo pomočjo in s svojo neomamljeno močjo bomo zmagali in vrage pokončali“. Iz Nemškega gré veliko zdravnikov v rusovsko službo, ker jih vlada dobro plačuje; doktor zdra-

vilstva dobiva na mesec 120, ranocelnik pa 60 rubljev v srebru (1 rubelj v srebru je po našem dnarju 1 fl. 32 kr.); po končani vojski znajo ostati na Rusovskem v vojaški ali civilni službi ali pa 4 tedne pred odpovedati službo. — Tista novica, ki se je unidan zagnala o mirni spravi sedanje vojske, zmiraj bolj omahuje, ker sumljivost je od dné do dné večja, da se rusovska vlada le udaja, da pruske vlade ne pripravi v nji in sebi zoperne zadrege; kdor se pa le udaja, se še udal ni. Kmali se bo slišalo, kako ste angležka in francozka vlada z Goršakovovo ponudbo zadovoljne, in ali bote dovolile, da se nju poročnika spustita v daljno razpravo. — Unidan se je tudi razglasilo, da je pruska vlada stopila v avstrijansko-francozko-angleško zavezo od 2. dec., zdaj se pa za gotovo terdi, da to ni res. — Nova, zlo važna prigodba se je slišala te dni, ki se izperva ni verjela, pa je, kakor „Fremdb.“ terdi, vendar gotova, namreč, da je en oddelk rusovske armade spet čez Donavo v Dobručo planil, Tulčo Turkom vzel, jih veliko (pravijo 2000) pobil in v Bagdad zapodil. Ta napad se menda vjema s tem, ker je turška armada zdaj ob Donavi toliko moči zgubila, kolikor je je v Krim odrinilo. — Francozkega admirala Hamelina, ki ga je cesar domú poklical na višjo službo, nadomestuje zdaj vice-admiral Bruat. — Perve lesene hiše, ki so bile v Celji izdelane za angleško armado v Krimu, so že prišle tje 3. t. m. V Hamburgu je oestro prepovedano, domače ljudi za tujo vojaško službo nabirati. — Komej izvoljena serbska ministra Kničanin in Jankovič sta se že službi odpovedala; na nju mesto sta stopila St. Magazinovič in St. Markovič; te premembe so nek veliko pomenljive. — Po sklepu cesarja Napoleona ostane v Rimu le 3000, v Civiti vecchii pa 500 Francozov.

Zastavica ljubljanskim pekom.

V oglasniku „Novic“, kateri, kar nam je prav ljubo, naznanja ceno kruha in mesa vsaki mesec v Ljubljani, smo že drugokrat brali, da krajcarska žemlja iz naj lepše pšenične moke vaga 2 lota in 2 kvintelja, iz bolj črne moke pa 4 lote, — hleb kruha iz naj lepše bele moke za 1 groš vaga 6 lotov in 2 kvint., iz slabeje bele moke za groš pa 11 lotov in 1 kvint. Po tem takem je uni hleb kruha za 4, ta pa za 3 kvint. ložeji kakor pri 3 žemljah, ktere tudi 1 groš veljajo; — to znese pri goldinarju kruha enkrat 20 lotov, drugokrat 15 lotov. Kaj nek je vzrok tega razločka? Jez ga ne vém. Vém pa, da se 3 žemlje za 2 kvintelja več vpečejo kakor za groš bleb, in da je z žemljami veliko več dela kakor s hlebcí. V tem se očitno kaže, da je za peka boljše, hlebe kakor žemlje peči, nasproti pa za ljudi boljše, žemlje kakor kruh kupovati. Naj nam ljublj. peki rešijo to zastavico, ktere na deželi uganiti ne moremo.

Jože Tomšič, pek na Verhniki.

Vrednik „Novic“, ki je kot svetovavec mestne županije pričujoč pri komisii, ki določuje vsaki mesec tarifo kruha in mesa, vé to zastavico nekoliko s tem razjasniti, da, če po prerajtví žitne cene vaga žemlj daje take ulomke (Bruchtheile), ki ne dosežejo kvintelja, se v prid ljudstva povišuje vaga na cel kvintelje, — in da beli pšenični kruh v Ljubljani le na papirji stoji, ker ga ljudje ne kupujejo in ljublj. peki zato tudi ne pečejo.

Stan kursa na Dunaji 12. januarija 1855.

Obligacije	5 %	84 ¹ / ₈	fl.	Esterhaz. srečke po 40 fl.	82 ¹ / ₄ fl.
državnega	4 ¹ / ₂ %	72 ³ / ₄	„	Windisgrac. „	20 „ 28 ⁵ / ₈ „
dolga	4 %	64 ¹ / ₂	„	Waldstein. „	20 „ 29 ⁷ / ₈ „
	3 %	51	„	Keglevičeve „	10 „ 11 ¹ / ₄ „
	2 ¹ / ₂ %	42 ¹ / ₂	„	Cesarski cekini.	5 fl. 58
Obblig. 5 % od leta 1851	B 94		„	Napoleondor (20 frankov)	9 fl. 54
Obblig. zemljiš. odkupa 5 %	79		„	Suverendor	17 fl. 32
Zajem od leta 1834 . . .	233		„	Ruski imperial	10 fl. 7
„ „ 1839 . . .	120 ³ / ₄		„	Pruski Fridrihsdor . . .	10 fl. 32
„ z loterijo od leta 1854		101 ¹ / ₈	„	Angležki suverendor . .	12 fl. 20
„ národní od leta 1854		87 ¹ / ₈	„	Nadavk (agio) srebra:	
				na 100 fl.	27 ³ / ₄ fl.

Loterijske srečke:

na Dunaju	10. januarija 1855:	44. 16. 57. 11. 27.
v Gradcu		35. 41. 5. 47. 60.

Prihodnje srečkanje bo na Dunaju in v Gradcu 24. januarija 1855.